

NIEUWSBRIEF

In deze eerste nieuwsbrief van het jaar 2016 kunnen we een paar nieuwe ontwikkelingen onthullen. In de eerste plaats is dat het aantreden van een nieuw bestuurslid. Rob Hazelhoff, bouwkundige, docent en ervaringsdeskundige als het gaat om herbestemming van oude boerderijen is de gelederen van het bestuur komen versterken.

Ook mogen we een nieuwe subsidieronde aankondigen. Als vervolg op het voor wat betreft de herstelsubsidies succesvol verlopen project Buurten in Twente, gaan we nu verder met Buurten in Beeld. Nieuw is tevens de langverwachte Digitale ervenkaart. Die op internet te raadplegen kaart is een resultaat van het project Buurten in Twente.

Tenslotte bieden we u in deze nieuwsbrief ook nog een terugblik op alle activiteiten van vorig jaar: het jaarverslag 2015. Voor nu bent u weer helemaal bij.

Nieuwe subsidieronde voor boerderijen

Boerderijeigenaren die in aanmerking willen komen voor subsidie op herstel- en opknopwerkzaamheden aan hun historische boerderij of aan het omliggende erf kunnen zich vanaf nu aanmelden. Het project *Buurten in Beeld* is officieel van start gegaan. Op de website van Twentse Erven is alle benodigde informatie te vinden, inclusief een speciaal aanmeldformulier. **De sluitingsdatum is 1 maart 2016** en het beschikbare subsidiebedrag is beperkt. Dus wees er snel bij.

In het kader van het provinciale erfgoedprogramma *Het Verhaal van Overijssel* is afgelopen zomer aan de stichting Twentse Erven opnieuw een forse subsidie toegekend ter grootte van €100.000. Een substantieel deel van dit geld wordt nu aangewend voor herstel- en opknopwerkzaamheden aan het gebouwd erfgoed (de zgn. rode elementen) én aan de (her)inrichting van het omliggende erf (de groene elementen).

Voor deze stimuleringsregeling kunnen boerderijeigenaren zich vanaf nu aanmelden. Uit de aanmeldingen zullen na een zorgvuldige "intake" de in aanmerking komende herstelprojecten worden geselecteerd. Per erf is maximaal een bedrag van €3000 beschikbaar. De subsidie

wordt toegekend onder meer onder de voorwaarde dat de eigenaar minimaal 75% van de subsidiabele kosten van de werkzaamheden bijdraagt uit eigen of elders gefinancierde middelen. Het herstelwerk aan gebouwen of aan erf wordt tijdens de uitvoering begeleid en bij de oplevering gecontroleerd.



Wilt u in aanmerking komen voor subsidie dan kunt u op de website meer lezen over de toepasselijke voorwaarden en over de wijze van aanmelden. Zie [de speciale projectpagina's](#).

Twentse erven in beeld

De *Digitale ervenkaart*, een unieke via internet toegankelijke kaart die de diversiteit van karakteristieke boerderijen en erven in Twente zichtbaar maakt, is vanaf nu te bezoeken!

Twentse Erven heeft deze *Digitale ervenkaart* laten ontwikkelen in het kader van het project *Buurten in Twente*, met subsidie van de provincie Overijssel. De kaart is in volle glorie te bekijken via de website van Twentse Erven.



Twentse Erven wil met de digitale kaart de vele mooie erven die er in Twente gelukkig nog te vinden zijn, in beeld te brengen. Doormiddel van een duidelijke basis-beschrijving en met het tonen van vele fraaie foto's wordt gestreefd naar een representatief overzicht van boerderijen, met een spreiding over heel Twente.

De *Digitale ervenkaart* is zo ingericht dat er in de loop van de tijd, behalve beschrijvende gegevens en foto's, meer-de-diepte-ingaande informatie over de opgenomen erven kan worden toegevoegd. Voor een aantal boerderijen is dat al gebeurd in de vorm van een beschrijving van de bouwkundige ontwikkeling van de boerderij in tijdslagen, compleet met driedimensionale constructietekeningen. Zie *Erve Kleinsman* in Haaksbergen en *Erve Zuid* in Wierden.

De kaart is onder andere bedoeld om boerderij-eigenaren in de gelegenheid te stellen informatie over hun erf en foto's ervan te delen met mensen die belangstelling hebben voor de Twentse erven. Ook zal de kaart kunnen fungeren als inspiratiebron. Hoe gaan anderen om met het behoud van hun erf? Het gebruik van de kaart kan mensen met elkaar in contact brengen. De bezoeker kan thuis genieten van de mooie beelden en de geboden informatie. Hij kan bijvoorbeeld een route bedenken die voert langs de getoonde erven. Voor gemeentelijke overheden kan het interessant zijn om relevante informatie over karakteristiek erven in het eigen werkgebied beschikbaar te hebben. In het aankomende jaar wordt de *Digital erven-*

kaart verder uitgebreid door meer in de zoomen op buurtschappen en kernen. Die uitbreiding vindt plaats in het kader van het nieuwe project *Buurten in Beeld*. Er wordt samenwerking gezocht met heemkundegroepen, die vaak al veel weten over de historische boerderijen in hun gebied.

Ook voor de langere termijn zijn er al ideeën om de kaart verder te ontwikkelen. Koppeling met het (basis)onderwijs is daar één van. Met de kaart kunnen leerlingen hun eigen buurt verkennen en informatie en ervaringen met leeftijdsgenoten elders in Twente delen.

De informatie voor de *Digitale ervenkaart* is en wordt verzameld door de zogenaamde buurtgidsen. Ieder van hen opereert alleen of in een groepje van twee in één van de zes buurten waarin Twente geografisch is opgedeeld. De namen en contactgegevens van de buurtgidsen zijn op de website te vinden. [Klik hier](#).

Boerderij-eigenaren kunnen ervoor kiezen om bijzondere informatie over en oude foto's van hun erf aan Twentse Erven beschikbaar te stellen. Zij kunnen dat doen door een [e-mailbericht](#) te sturen aan de samenstellers van de kaart. Veel van de actuele foto's op de kaart zijn gemaakt door Anita van der Palen-Hahyary en door Marinus Veneman. De driedimensionale bouwtekeningen zijn getekend door Paul Koster. Het bouwkundig onderzoek is door hem, Philip Heitkamp en Rob Hazelhoff verricht.

Twentse Erven in 2015

Het tweede levensjaar van de jonge Twentse boerderijstichting is achter de rug en dus is er alle reden voor een kleine terugblik.

Het is op verschillende manieren vast te stellen dat er veel belangstelling bestaat voor de historische boerderijen en erven in Twente. In het afgelopen jaar uitte zich dat onder meer door een flinke aanwas van geïnteresseerden. In 2015 is het aantal mensen dat zich heeft aangemeld om op de hoogte te worden gehouden van het werk van Twentse Erven ruim verdubbeld. Het ging van krap 250 naar een dikke 500. Inmiddels zijn er zo'n 150 boerderij-eigenaren en/of -bewoners genoteerd en ook in de kring van gemeentelijke ambtenaren blijkt er

veel belangstelling te bestaan: alle 14 Twentse gemeenten zijn ruimschoots vertegenwoordigd in het bestand van geïnteresseerden. Verheugend is dat Twentse Erven inmiddels mag rekenen op een nog steeds groeiend aantal donateurs. Aan het eind van het jaar waren het er 58. Voor de continuïteit van het werk van de stichting is dat erg belangrijk. Kortom: het jaar 2015 zag er goed uit!

Subsidies

Ruim 20 boerderijen hebben kunnen profiteren van de in het kader van het project *Buurten in Twente* beschikbaar gestelde provinciale subsidies voor herstel- en onderhoudswerkzaamheden. Het betrof kleine opknopwerkzaamheden, zoals het repareren van het dak, het herstellen van metselwerk, het vernieuwen van deuren, kozijnen en ramen: allemaal noodzakelijk voor het onderhoud en daarmee de instandhouding van de oude boerenhuis en de bijgebouwen.



Het ging weliswaar om relatief kleine subsidiebedragen, zeker gerekend naar de totale kosten die voor de bouwwerkzaamheden moesten worden gerekend, maar "de hefboom" bleek goed te werken. Zo zelfs dat er ook in 2016 weer een vergelijkbare regeling in het leven is geroepen.

Op de website is een aantal voorbeelden van uitgevoerde werkzaamheden te vinden. [Klik hier](#).

Activiteiten

De aftrap van de activiteiten die in 2015 door Twentse Erven zijn georganiseerd werd gegeven door middel van een bijeenkomst gehouden in januari op Erve Deperman in Reutum met ongeveer 40 boerderijeigenaren.



Het ging daarbij vooral om elkaar te informeren, bruikbare tips uit te wisselen en ook over hobbels in de praktijk van herbestemming en verbouw. Twee voordrachten van deskundige erfgoedhoeders – Adriaan Velsing, Arie Schuilenborg en Anneke Coops – en een paar verhalen uit de praktijk gaven de deelnemers de benodigde inspiratie. Belangrijk was ook dat men elkaar leerde kennen en van elkaar kon leren. De naam *Ambassadeurs Twentse Erven* is in Reutum ontstaan. En ook het boekje *Behoud het Twentse erf (een stappenplan bij herbestemming van agrarisch erfgoed)* is een voortbrengsel van deze vruchtbare bijeenkomst. [Klik hier](#) voor het complete verslag.

Andere, meer procedurele aspecten kwamen aan de orde in een *mini-symposium met een 25-tal gemeentelijke ambtenaren* met monumenten en ruimtelijke ordening in hun portefeuille. Twentse Erven bracht ze bij elkaar in juni, ook op Erve Deperman en daagde ze uit met de vraag of het behoud van het agrarisch erfgoed bij de Twentse gemeenten wel in goede handen was. Het leverde een geanimeerde discussie op over de rol van de betrokken ambtenaar in de relatie met de boerderijeigenaar. De uitspraak: "wij creëren groene golven in de procedure" typeerde de vooral positieve gerichtheid. De inspiratie kwam van buiten de provincie: uit de gemeente Westerveld in Drenthe. Voormalig wethouder Anry Kleine Deters leidde het gesprek. Zie voor het volledige verslag, compleet met de voordrachten van Bernard Stikfort, erfgoedadviseur Westerveld) en Afke Draijer directeur Monumentenwacht (over de nieuwe *Erfgoedwet*), de website ([klik hier](#)).

Ook in juni werden de buurtgidsen gepresenteerd. In het kader van het project Buurten in Twente was een geografische verdeling gemaakt in zes buurten, in feite een clustering van enkele gemeenten. In elke buurt zijn één of twee vrijwilligers actief. Zij zetten zich onder meer in voor het in kaart brengen van karakteristieke historische boerderijen en erven, op te nemen in de in ontwikkeling zijnde *Digitale Ervenkaart*. Ook kan de boerderijeigenaar bij hen terecht met eventuele vragen over de eigen boerderij. De volledige lijst van buurtgidsen is te vinden op [de website](#), compleet met contactgegevens.

In september was het weer tijd voor *de Twentse Ervendag*, de derde inmiddels. 10 boerderijen deden er deze keer mee. Het aantal bezoekers overtrof voorgaande jaren en op een aantal erven was het dan ook flink druk.



De Twentse Ervendag is zo langzamerhand een bijna niet meer weg te denken evenement geworden. De trotste eigenaren vertellen over de geschiedenis van de boerderij en over de plannen voor de toekomst. Er is een grote verscheidenheid van aanpak: een woonhuis dat aan alle moderne eisen voldoet, een smaakvolle horecavoorziening in combinatie met jongveestallen, een zorgcentrum in ontwikkeling. Maar ook een goed geconserveerd boerderijtje waar je je in de vorige eeuw zou kunnen wenen. Alle getoonde locaties dragen bij aan het beeld van een veranderend buitengebied. Zie de foto-impressie op [de website](#).

De maand december stond in het teken van de afronding van het project *Buurten in Twente*. De gedeputeerde voor cultuur *Hester Maij* kwam op bezoek om te horen hoe het allemaal verlo-

pen was. Twentse Erven kon voor haar alvast een tipje van de sluier oplichten van de Digitale Ervenkaart, een verzameling van historische boerderijen, compleet met een beschrijving en voorzien van fraaie foto's. Het verslag van de ontmoeting met de gedeputeerde is te vinden op de website.

Ook in december kwam het boekje *Buurten in Twente, Verhalen achter de niendeure uit*. Een verzameling verhalen opgetekend door Gerrit Dannenberg en voorzien van sfeervolle foto's. Het boekje werd gepresenteerd in het gemeentehuis van Losser aan alle betrokken eigenaren en buurtgidsen. Voor het bestellen van een exemplaar, [klik hier](#).

Overige activiteiten

In juni was Twentse Erven aanwezig met een (gedeelde stand) op de tweejaarlijkse *Restauratiefair* in Hengelo op Erve Woldhuis. Dat bood een mooie gelegenheid om een grote groep mensen in contact te brengen met het werk van de stichting; de fair trok ongeveer 6500 bezoekers. Ook was Twentse Erven aanwezig op de *open tuinendag van Erve Odinc* in Elsen bij Markelo.

In Diepenheim vond begin juli de bijzondere theatervoorstelling *Mansholt* plaats. Twentse Erven had voor haar donateurs een flink aantal kaarten weten te bemachtigen (voor de warmste dag van jaar...).



Op een prachtige locatie, de boerderij Hof Kagelink bij Diepenheim bood dit bijzondere toneelstuk een intrigerende kijk op het leven van de voor de naoorlogse ontwikkeling van het boerenbedrijf zo belangrijke man.

Veel mensen kwamen af op de door Ribo in november/december aangeboden *cursus Boer-*

derij en Boerenerf. Die voor boerderijeigenaren niet te missen cursus over bouwkundige en onderhoudsaspecten van het oude boerenhuis werd gegeven door Arie Schuilenborg van Monumentenadvies Oost. De belangstelling bleek zo groot dat een tweede editie wordt gehouden in januari/februari 2016.

Ook in december werd *de 32ste Twentse Midwinterhoornwandeling* in Geesteren georganiseerd. Twentse Erven was aanwezig met een informatiestand.



Publiciteit

De aandacht voor de historische boerderijen en erven is ongetwijfeld mede aangewakkerd door *de verschillende artikelen* die over boerderijen zijn geschreven en waarin Twentse Erven uitgebreid genoemd werd: in TCTubantia, in 'n Bodbrief, in het blad Landgoed en in Monumentaal. *De TE-nieuwsbrief* is vijf keer ver-

stuurd en ook het groeiend verkeer op Twitter en Facebook hielpen om het belang van het behoud en de herbestemming van de historische boerderijen te benadrukken.

De website van Twentse Erven, het verzamel-punt van al die informatie, werd per maand gemiddeld zo'n 600 keer bezocht. Er waren nogal wat mensen die met gerichte vragen kwamen. Vragen over de betekenis van de in Twente voorkomende geveltekens, over de toepassing van streekeigen bouwmaterialen, over bestemmingsplannen en natuurlijk heel belangrijk: over financierings- en subsidiemogelijkheden. In bijna alle situaties kon Twentse Erven zelf de vragen beantwoorden of in enkele gevallen doorverwijzen naar deskundige en nuttige instellingen.

Betrokken mensen

Bestuur, vrijwilligers, provincie, gemeentelijke overheden en betrokken professionele organisaties hebben zich ingezet om al deze activiteiten tot een goed resultaat te brengen. Uiteraard samen met de donateurs, de vele boerderijeigenaren en de bezoekers en deelnemers. In het afgelopen jaar is zonneklaar gebleken dat de velen die inzien dat het belangrijk is om het Twents agrarisch erfgoed te behouden, de weg naar de stichting hebben weten te vinden.

De stichting Twentse Erven zet zich in voor het bevorderen van het behoud van historische boerderijen, interieurs, bijgebouwen en erven in Twente

Het bestuur van de stichting bestaat uit Michael Sijbom (voorzitter), Jos Hövels (penningmeester), Ewoud van Arkel (secretaris), Jan Willem van Beusekom, Mirjam Gram, Ben Haarhuis, Gerard Hazewinkel en Rob Hazelhoff

Contact via e-mail: info@twentse-erven.nl of via de website: www.twentse-erven.nl

De activiteiten van de stichting worden mede mogelijk gemaakt door:



U ontvangt deze nieuwsbrief omdat uw e-mailadres is opgenomen in het relatiebestand van de stichting Twentse Erven. Mocht u voor de toekomst geen prijs meer stellen op toezending van volgende edities van de nieuwsbrief, stuurt u dan een bericht aan info@twentse-erven.nl.